

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 22 Αυγούστου 2000
Αριθ. Πρωτ : 666 / Ε.Ε.

Προς τον Έφορο και
την Εφορεία Ρόδου
4η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
Δωδεκανήσου
Οδός Ιπποτών
85100 Ρόδος

Πριν από δύο χρόνια (Σεπτέμβριος 1998) σας είχαμε επισημάνει την αφαίρεση του μαρμάρινου υπερθύρου από την είσοδο της βυζαντινής κινστήρνας στο Μαράθι των Αρκιών (Δήμος Πάτμου) και την απαρχή της αποσταθεροποίησης και της κατάρρευσης ενός κτιρίου μέχρι τότε ανέπαφου.

Η εργασία που απαιτείτο ήταν ελάχιστη: η επανατοποθέτηση του υπερθύρου καθώς και λίγων λίθων που είχαν καταπέσει από την δυτική όψη της δεξαμενής και που κείτονταν στο έδαφος μπροστά της.

Πρόσφατη επίσκεψη μέλους μας στο Μαράθι κατέδειξε πως η καταστροφή απλώς συνεχίζεται και πως το κτίσμα πλέον επταπειλείται σοβαρά. Η βορειοδυτική γωνία του έχει κλονισθεί και η κατάρρευση τμήματος του θόλου είναι ζήτημα λίγου χρόνου.

Η Ελληνική Εταιρεία θα ήταν πρόθυμη να μεσολαβήσει ώστε να εξευρεθούν τα χρήματα που είναι απαραίτητα για να αποκατασταθεί και στερεωθεί το κτίσμα, σε περίπτωση που η έλλειψη οποιασδήποτε ενέργειας εκ μέρους της Εφορείας Ρόδου οφείλεται σε λόγους οικονομικούς.

Θα θέλαμε επομένως να σας ζητήσουμε τόσο την ανάληψη άμεσης σωστικής επέμβασης (εντός του τρέχοντος έτους) ώστε να αποφευχθεί η κατάρρευση της δεξαμενής, όσο και την εκ μέρους σας εκτίμηση του ύψους της δαπάνης που θα απαιτούσε η αποκατάστασή των καταστροφών που προήλθαν από την απόσπαση του υπερθύρου, σε περίπτωση που η οικονομική διευκόλυνση της Ελληνικής Εταιρείας βρίσκει την Εφορεία σας σύμφωνη.

Δεδομένου ότι ολόκληρος ο μικροσκοπικός οικισμός του Αγίου Νικολάου στη δυτική άκρη του οποίου βρίσκεται η δεξαμενή παρουσιάζει σημαντικό αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, θα θέλαμε επίσης να μάθουμε αν, είναι διατηρητέος και αν έχει αποτυπωθεί καθ' ότι τα περισσότερα καλύβια του έχουν ήδη καταρρεύσει και ο ναίσκος «εξωραϊσθεί» από ζηλωτή ιερέα των γειτονικών Λειψών.

Με εκτίμηση

Κ. Σταματόπουλος
Γενικός Γραμματέας της Ε.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
 Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
 e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

4η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ &
 ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΡΟΔΟΥ
 Οδός Ιπποτών
 85100 Ρόδος

Αθήνα, 31 Ιουλίου 1997
 Αρ. Πρωτ.: 941 / Ε.Ε.

Αγαπητοί Κύριοι,

Μέλος του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας, που επισκέφθηκε, πριν από λίγες ημέρες το Μαράθι, νησίδα του ακριτικού συμπλέγματος των Αρκιών, διαπίστωσε την κατάρρευση της προσόψεως της βυζαντινής κινστέρνας που ευρίσκεται στον οικισμό του Αγίου Νικολάου.

Το μνημείο έως τα πέρυσι ήταν σε σχετικώς καλή κατάσταση, χρησίμευε δέ ως στάνη για τα ζώα των λιγοστών κατοίκων του Μαραθίου. Η κατάρρευση ξεκίνησε μετά την πρόσφατη αφαίρεση του μαρμάρινου υπέρθυρου στο μικρό άνοιγμα στη δυτική πρόσοψη της κινστέρνας, ενέργεια ανεξήγητη καθώς το υπέρθυρο κείται ακόμη κατά γής. Η αναστήλωση είναι ευχερής, υπόθεση ελαχίστων ημερών.

Αμεση, ωστόσο, είναι η ανάγκη μιάς πρώτης υποστήλωσης, διότι το μνημείο ήδη, όπως αυτό φαίνεται στη βορειοανατολική γωνία του, έχει κλονισθεί. Πρόκειται πιθανώς για κτίσμα του 10ου αιώνα που στόχο του είχε τον ανεφοδιασμό σε νερό του βυζαντινού στόλου, ίσως κατά την εκστρατεία ανακαταλήψεως της Κρήτης από τους Σαρακηνούς.

Η σημασία του αυξάνεται και από το γεγονός ότι ευρίσκεται στους εντελώς παραμεθόριους Αρκιούς, λίγα μόλις μίλια από τις ακτές της Μικρασίας.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει εξάλλου ολόκληρος ο μικρός οικισμός του Αγίου Νικολάου, αν και πρόσφατα ο ομώνυμος ναΐσκος έχει κακοποιηθεί με την προσθήκη ακαλαίσθητου τσιμεντένιου νάρθηκα. Τα κτίσματα από ξηρολιθιά (ορισμένοι χώροι είναι θολωτοί) δυστυχώς καταρρέουν μετά την καταστροφή της στέγης τους (δώμα) που ήταν καλυμμένη από πατελιά.

Θα ήταν σημαντικό να διασωθεί ο μικρός ναΐσκος ως σύνολο, αν και προέχει η διάσωση της κινστέρνας.

Με ιδιαίτερη τιμή,

Α. Ν. Συμεών
 Πρόεδρος του Συμβουλίου
 Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

file: NISIAARKION

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
4η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Ιπποτών-Ρόδος
Πληροφορίες: Ιω. Βολανάκης
Τηλ.: 25500
FAX: 25500-εσωτ. 193
e-mail: protocol@4eba.culture.gr

Ρόδος, 19 - 9 - 2000

Αρ. Πρωτ.

4482

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ. 788

Ημερομηνία

2.10.00

Παύλος

ΘΕΜΑ: Προστασία μνημείων της νήσου
"Μαράθι" Δωδεκανήσου.

ΣΧΕΤ: Έγγραφο σας αρ. 666/22-8-00.

ΠΡΟΣ

Τον κ. Κ. Σταματοπούλο
Γενικό Γραμματέα της Ελληνικής
Εταιρείας για την Προστασία του
Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής
Κληρονομιάς
Τριπόδων 28
105 58 ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝ.: 1. Δήμο Πάτμου-ΠΑΤΜΟΣ
2. Ιερά Μονή Αγ. Ιω. Θεολόγου Πάτμου
3. Αστυνομικό Τμήμα Πάτμου
4. κ. Ιωάννα Γρύλλη-Υπάλληλο
ΚΒ' ΕΠΚΑ-ΠΑΤΜΟΣ

Σε απάντηση του παραπάνω σχετικού, που αφορά στην προστασία των μνημείων της νήσου Μαράθι, που βρίσκεται πλησίον των Αρκειών και ανήκει στον Δήμο Πάτμου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Στις 13-7-00 μετέβη στο Μαράθι ο αρχαιολόγος της Υπηρεσίας μας κ. Ιωάννης Βολανάκης, διενήργησε αυτοψία και εφωτογράφησε τα εξής μνημεία:

α. Την παλαιοχριστιανική βασιλική (5ου-6ου αι.μ.Χ.) τα λείψανα της οποίας ευρίσκονται υπό και περίξ του ναυδρίου του Αγίου Νικολάου.

β. Την υδατοδεξαμενή (κιστέρνα), η οποία κείται στην ΝΔ γωνία της βασιλικής (5ου-6ου αι.μ.Χ.).

γ. Το ναύδριο του Αγίου Νικολάου, κτίσμα των μεταβυζαντινών χρόνων, ιδρυμένο στη θέση του Ιερού Βήματος της παλαιοχριστιανικής βασιλικής.

δ. Τον χύρω από το ναύδριο του Αγίου Νικολάου κείμενο νεώτερο οικισμό, ο οποίος έχει εκκαταληφθεί σχετικά πρόσφατα από τους κατοίκους του.

2. Η υδατοδεξαμενή εμφανίζει ορθογωνίου σχήματος κάτοψη (άξονας από Β προς Ν) και καλύπτεται με κτιστή καμάρα. Το άνοιγμα, που χρησιμεύει ως είσοδος και το το οποίο κείται στο βόρειο άκρο της δυτικής πλευράς της δεξαμενής, δεν υπήρχε αρχικά, αλλά ανοίχθηκε τελευταία, όταν ο χώρος της δεξαμενής εκχρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη ή σταύλος.

3. Τα παραπάνω μνημεία παρουσιάζουν μεγάλο αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον. Η Εφορεία μας προτίθεται να τα εντάξει στο πρόγραμμα του έτους 2001, να χίνουν οι σχετικές εργασίες καθαρισμού, αποτύπωσης και πρότασης στερεώσεως, συντηρήσεως και αναδείξεως αυτών.

4. Επειδή το νησί Μαράθι είναι μικρό και απομακρυσμένο και επειδή υπάρχουν πολλά προβλήματα μεταβάσεως προσωπικού και μεταφοράς υλικών, λόγω συγκοινωνίας κ.λπ., οι εργασίες μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο τους θερινούς μήνες και ύστερα από συστηματικό προγραμματισμό, την εξασφάλιση των αναγκαίων πιστώσεων και εγκρίσεων εκ μέρους του Υπουργείου Πολιτισμού.

5. Ανταποκρινόμενοι στην πρότασή σας για παροχή ηθικής και υλικής ενίσχυσης και συμπαράστασης στην υλοποίηση των αναφερθέντων παραπάνω, θα ευρισκόμεθα σε επικοινωνία μαζί σας καθ' όλα τα στάδια του προγραμματισμού και της εκτέλεσης των σχετικών εργασιών.-

Ο Προϊστάμενος της Εφορείας
κ.α.α.

Ιωάννης Βολανάκης
Αρχαιολόγος με βαθμό Α'